

Sporočilo za javnost

Novi sveženj o krožnem gospodarstvu je daleč od ambicioznega Izgubljeno leto za krožno gospodarstvo

Ljubljana, 3. december 2015 - Evropska komisija je [objavila nove predloge za prehod v krožno gospodarstvo](#), a je novi sveženj precej šibkejši od tistega, ki ga je Komisija objavila julija 2014. Prvotni sveženj o krožnem gospodarstvu je nova Komisija konec prejšnjega leta umaknila z argumentom, da želi oblikovati 'boljšo zakonodajo'.

Po številnih in odločnih kritikah umika tako s strani držav članic, Evropskega parlamenta, lokalnih skupnosti, velikega dela industrije ter nevladnih organizacij, je Komisija zagotovila, da prvotni sveženj umika zato, ker bo v 2015 pripravila bolj ambicioznega. Danes objavljeni predlogi Komisije vsebujejo nižje cilje na področju odpadkov in recikliranja. Pred letom dni je nova Komisija dejala, naj je ne sodimo po umiku svežnja o krožnem gospodarstvu, pač pa po tem, kako kvaliteten predlog bo objavila konec letošnjega leta. To, kar je dala na mizo pa je velik korak nazaj in izgubljena priložnost Evrope za trajnostni izhod iz krize: pričakujemo lahko manj delovnih mest, več emisij toplogrednih plinov in večjo porabo naravnih virov, kot je bilo načrtovano v prvotnem svežnju.

Zaradi naraščanja globalnega prebivalstva in hitro rastočih gospodarstev, s tem pa vse večje porabe omejenih naravnih virov, je večja snovna učinkovitost za Evropo bistvenega pomena. Pred Evropskim parlamentom in Svetom ministrov je zdaj naloga, da svežnju v nadaljevanju postopka dodajo več ambicij. Sveženj vsebuje nove pobude glede oblikovanja izdelkov tako, da jih bo lažje popravljati, reciklirati in bo njihova življenjska doba daljša. Vendar pa so številni deli svežnja oblikovani zgolj kot nezavezujoče pobude in ne vsebujejo potrebnih zakonodajnih in ekonomskih ukrepov.

Primerjava med svežnjema:

Kaj	Predlog 2014	Predlog 2015	
Recikliranje komunalnih odpadkov	70 % do 2030	65 % do 2030	↓
Cilji recikliranja za odpadno embalažo	80 % do 2030	75 % do 2030	↓
Okvirni cilj za odpadno hrano	30 % zmanjšanje odpadne hrane do leta 2025 glede na stanje 2017	Cilji niso določeni, podan je le predlog za usklajeno metodologijo spremljanja podatkov o odpadni hrani	↓
Cilj odlaganja odpadkov	Do leta 2030 odložiti največ 5 % nenevarnih komunalnih odpadkov in samo tistih, ki jih ni mogoče reciklirati ali kompostirati	Do 10 % komunalnih odpadkov se do leta 2030 lahko odloži na odlagališča, brez izrecne prepovedi odlaganja odpadkov, ki jih je možno reciklirati in kompostirati	-

Ločeno zbiranje bio odpadkov	Zagotoviti ločeno zbiranje bio odpadkov do leta 2025	Zagotoviti ločeno zbiranje bio odpadkov do leta 2025, če je to tehnično, ekonomsko in okoljsko izvedljivo	↓
Cilj snovne učinkovitosti	Okvirni cilj 30 % glede na porabo surovin	Ni omenjen	↓
Politika okolju prijaznega oblikovanja se osredotoča na zniževanje porabe naravnih virov	Vključeno, a brez določenih rokov	Vključeno z okvirnimi roki	-
Preprečevanje načrtovane zastarelosti	Ni omenjeno	Neodvisen program testiranja in odkrivanja načrtovane zastarelosti (2018) kot del nezavezujočega akcijskega načrta	↑
Standardi kvalitete za recikiranje	Omenjen kot primer dobre prakse, vendar ni vključeno	Razvoj standardov kvalitete za sekundarne surovine (še posebej za plastiko), a kot del nezavezujočega akcijskega načrta.	-
Informacije o virih na izdelkih	Že pokriva Direktiva o OEEO iz leta 2012	Boljša izmenjava informacij med proizvajalci in reciklerji na področju elektronskih izdelkov	-
Cilj zmanjšanja količin morskih odpadkov	30 % do 2020	Ni omenjen	↓

Številne regije v Evropi dokazujejo, da je v kratkem časovnem obdobju možno doseči visoke stopnje recikliranja, če je le dovolj politične volje. Leta 2002 je pokrajina Gipuzkoa (Španija) 80 % komunalnih odpadkov še vedno odlagala, leta 2011 so jih reciklirali že 32 % in leta 2015 dosegli cilj, ki na ravni EU velja za leto 2020. Ljubljana je leta 2004 ločeno zbrala približno 5.000 t svojih odpadkov, leta 2015 pa že 63 % oziroma skoraj 50.000 ton.

Cilji odlaganja 10 % odpadkov na odlagališča do leta 2030, vključno z odpadki, ki jih je možno reciklirati ali kompostirati, so dodatni razlog za zaskrbljenost nevladnih organizacij, saj v kombinaciji z nižjim ciljem skupnega recikliranja daje možnosti državam, da cilje dosežejo s sežiganjem ali sosežiganjem odpadkov ter tako ne izkoristijo vsega potenciala v mešanih komunalnih odpadkih, iz katerih se da koristno izločiti nadaljnjih 80 % surovin. Nedavno objavljena [raziskava o vplivih ravnanja z odpadki na podnebne spremembe](#) potrjuje, da imajo ukrepi na vrhu odpadkovne hierarhije (preprečevanje, ponovna uporaba in recikiranje) občuten vpliv na obseg zniževanja emisij TGP. Kot pravi poročilo, je podnebnju prijazna strategija glede materialov in odpadkov tista, pri kateri materiali neprestano krožijo preko gospodarstva in kjer je 'odtekanje' materialov v mešane ostanke odpadkov in ravnanje z njimi minimalno." Recikiranje 1 tone plastične embalaže lahko prihrani 500 kg CO₂ eq, če uporabimo 1 tono manj plastike, pa se izognemo kar 6-krat več emisijam (3 tone CO₂ eq). Preusmerjanje odpadkov z odlagališč v energetsko predelavo je premik zgolj za en nivo višje v hierarhiji ravnanja z njimi, kar je za prehod v krožno gospodarstvo preprosto premalo.

Dodatne informacije:

- Katja Sreš, Ekologi brez meja, odnosi z javnostmi, 040 255 433, katja.sres@ocistimo.si